

Artikelanalyse

En artikel skrives af journalister, og handler om et bestemt emne. Den beskriver sandheden, og er altid non-fiktion. Artiklens opbygning: Spændingen afsløres fra starten (ofte allerede i overskriften) og uddybes senere (se nyhedstrekanten)

1. Hvad er overskriften / rubrikken?
2. Hvem er forfatteren/journalisten? - Byline
3. Hvornår er artiklen skrevet?
4. Hvilken avis eller hjemmeside har udgivet artiklen?
5. Giv et referat med dine egne ord!
6. Hvordan er artiklen opbygget? Se 'Elementer i avisens layout'.
7. Er spændingen opbygget efter nyhedstrekanten?
8. Hvordan er artiklen illustreret? (er der foto/tegning)
 - a: Beskriv billedet!
 - b: Hvordan passer billedet og billedteksten med artiklens indhold?
9. Hvordan passer overskriften til artiklens indhold?
10. Hvis artiklen har en manchete, er den så:
 - a: Et uddrag af teksten?
 - b: Et supplement til teksten?
 - c: Et resumé af teksten?(En manchete er en lille tekst med lidt større typer, som ofte uddyber overskriften og fremhæver artiklens emne – står lige under overskriften.)
11. Har artiklen mellemoverskrifter, og passer de til afsnittene?
12. Hvordan er sproget? Er der ord du ikke forstår? Bruges nogle ord flere gange?
13. Er artiklen:
 - a: Et interview?
 - b: Et debatoplæg?
 - c: Et referat?

- d: En reportage?
- e: En anmeldelse?

14. Analyse af tekstens problemer:

Hvilke problemer rejses i teksten? Løses de? Er der tale om en ond cirkel? Gives der en løsning på, hvordan man kommer ud af denne onde cirkel? Har DU en løsning? Kan de løses? Vil problemerne efterlade spor i fremtiden? Er de involverede personer opmærksomme på eller skyld i problemerne? Hvem eller hvad er årsag til problemerne?

15. Valg:

Hvilke valg tager hovedpersonen (eller hovedpersonerne) i artiklen? Analyser 1-3 vigtige valg: Er det et godt eller dårligt valg? Er han/hun alene om at tage valget? Lokkes han/hun? Hvorfor og hvornår tages valget? Hvilken betydning får valget for personens liv? For andre? Ville DU tage det samme valg? Begrund! Har personens alder/køn/uddannelse o.a. en betydning for valget?

16. Er artiklen subjektiv (holder journalisten med nogen? eller objektiv (er journalisten neutral?)

17. Sammenlign teksten med andre tekster du har læst!

Elementer i avisens layout

Rubrik

En rubrik er selve artiklens overskrift. I en artikel finder man rubrikken i toppen, hvor den som regel er skrevet med meget stor skrift. Rubrikken skal fange læserens opmærksomhed, men også fortælle noget om handlingen.

Underrubrik

En underrubrik er en lille ekstra overskrift som supplerer rubrikken. Den uddyber artiklens handling eller pointe, ofte i kun 1 eller 2 sætninger. Underrubrikken sidder lige under rubrikken (derfor navnet).

Mellemrubrik

En mellemrubrik sidder inde i selve artiklen (i brødteksten). Der er ofte flere mellemrubrikker, og de bruges som overskrifter til de forskellige afsnit i artiklen.

Manchet

En manchete er en kort tekst, som oftest er placeret i starten i en artikel. Den kan fx være markeret med fed skrift eller har større bogstaver end brødteksten. Den skal hurtigt give læseren indblik i hvad

artiklen handler om – altså artiklens vigtigste punkter. En manchete kan nogle gange forveksles med en underrubrik, men en manchete kan kendes på, at den er længere og mere fyldig.

Byline

En byline er en linje i en artikel, hvor der står, hvem journalisten er, og hvornår artiklen er skrevet. En byline fungerer derfor som en slags kildeangivelse.

Billedtekst

Under billeder i avisen er der ofte en forklaring eller supplerende tekst som forklarer hvad der sker på billedet. Fotografens / tegnerens navn skal også angives.

Brødtekst

Brødteksten er selve teksten, hvor artiklen fortæller nyheden.

Faktaboks

En faktaboks er en måde, man kan opstille og vise fakta på en nem og overskuelig måde. Faktabokse kan se ud på mange forskellige måder.

Citat / citatboks

En citatboks er et udvalgt citat fra artiklen, som har en særlig god forbindelse til tekstens eller afsnittets indhold. Det kaldes en "boks" når den træder ud af den øvrige tekst og står alene. Her er den ofte markeret med større bogstaver, eller er sat i en ramme. Citatboksen skal gøre læseren interesseret og klar til det, der kommer i artiklen.

Spalter

Almindelige papir-aviser og internet-aviser har ikke ens layout. Fx står artikler i spalter, hvis de er i en papir-avis. I internet-aviser bruges der sjældent spalter, fordi der også skal være plads til reklamer, videoklip og links inde i selve artiklen.

Nyhedstrekanten

